

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН ЗІ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Гольєва Надія Костянтинівна,
аспірантка кафедри господарського права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: nadya96g@gmail.com
ORCID 0000-0003-3929-5814

Розглянуто проблему подолання низької ефективності інноваційного законодавства України з метою приведення його у відповідність до вимог сучасного етапу технологічного розвитку. Першочерговими завданнями є створення повноцінної правової об'єктності для технології як інноваційного продукту, а також суттєве поглиблення законодавчої деталізації регулювання відносин за участю таких спеціальних суб'єктів, як стартап та венчурний фонд. Для активізації господарсько-правової політики держави запропоновано реформувати всю систему організаційно-господарського забезпечення інноваційних відносин, функціонування національної інноваційної системи, зокрема механізмів застосування спеціальних правових режимів інноваційної діяльності, а також кодифікувати нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності як окремий засіб підвищення якості та ефективності інноваційного законодавства України.

Ключові слова: інноваційна діяльність; інноваційне законодавство; кодифікація інноваційного законодавства; інноваційні відносини; технології; створення технологій.

Постановка проблеми. Технологія з давніх часів була «осередком знань», втіленням наукової рушійної сили, спрямованої на вдосконалення суспільства та економіки. Технологічна прогресивність країни визначає її становище у світі та економічну конкурентоспроможність, а також структуру й динаміку розвитку національної економіки.

Безумовно, найпродуктивнішою й найефективнішою силою суспільства є наука, яка сприяє визначає науково-технічний розвиток. Еволюційні зміни технологічних способів виробництва зумовлені науково-технічним розвитком, який, у свою чергу, призводить до змін в економічній системі. Основною метою науково-технологічного прогресу є розв'язання комплексу соціальних, економічних і культурних проблем шляхом розробки та запровадження

технологій, які позитивно впливають на економічне, соціальне, екологічне та безпекове середовище. З огляду зростання кількості населення та суспільних потреб у світі технології є об'єктом пильної уваги, оскільки від них залежить розвиток суспільства і покращення умов його існування.

Ефективне функціонування інноваційних відносин, що опосередковують технологічний розвиток економіки та суспільства в цілому, напряму залежить від якості їх законодавчого забезпечення, тому право і законодавство є потужними інструментами впливу на зазначені суспільні відносини, що спроможні позитивно змінювати динаміку та якісний склад цих процесів.

Метою статті є визначення ключових правових проблем низької ефективності законодавчого регулювання інноваційних відносин і формування пропозицій щодо вдосконалення господарсько-правової політики держави та змісту їх законодавчого забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробці цієї проблеми присвятили свої праці такі науковці, як Ю. Є. Атаманова (Yu. Ye. Atamanova), Д. О. Бабай (D. O. Babai),), Вакім В. Е. (W. E. Wakim), К. М. Врублевська (K. M. Vrublevska), О. В. Гладка (O. V. Hladka), О. М. Давидюк (O. M. Davydiuk), А. І. Денисов (A. I. Denisov), Д. В. Задихайло (D. V. Zadykhailo) та ін. Проте на сучасному етапі розвитку українського суспільства набуває все більшої актуальності «інвентаризація» проблемних питань законодавчого забезпечення інноваційних відносин та формування системного підходу до їх подолання шляхом удосконалення інноваційного законодавства України.

Виклад основного матеріалу. Нинішній етап глобалізації економіки справедливо називають технологічним і пов'язують з неоіндустріалізацією, цифровізацією, появою нових технологій і мобільних автоматизованих високотехнологічних виробництв, що в результаті призводить до суттєвих змін, які впливають на формування економіки розвинених країн і створюють виклик для країн, що розвиваються [1].

Для України пріоритетним напрямом розвитку економіки є розвиток

науково-технологічної сфери, що зумовлено суттєвим технологічним відставанням виробничої бази національної економіки. Разом з тим законодавство України передбачає низку нормативно-правових актів, які регулюють сферу обігу технологій. Серед них закони України «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків», «Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій». Наявність такої кількості нормативно-правових актів у сфері регулювання відносин у сфері інновацій та обороту технологій свідчить про зацікавленість держави проблемами інноваційного та науково-технологічного розвитку.

Але де ж результат? Адже наявний рівень інноваційного розвитку національної економіки не в змозі призвести до бажаних суспільно-економічних результатів.

Серед основних причин такої ситуації в країні є не тільки проблеми правового характеру, а й проблеми втрати кадрів, коли наявний кадрово-науковий потенціал залишає вітчизняну наукову спільноту, така ж ситуація і зі студентами, які бажають залишити Україну. Але серед кола детермінант слід назвати також і дисфункції у правому забезпеченні функціонування інноваційних відносин. Як уявляється, в системі їх правового забезпечення накопичилась ціла низка проблем.

Так, зокрема, оборот технологій в Україні не дуже чітко врегульовано законодавством в силу їх складності як об'єкта правового регулювання. Технологія є специфічним і комплексним об'єктом як права інтелектуальної власності, так і інноваційного права. Комплексність технології полягає в тому, що цей юридичний феномен поєднує в собі багато елементів різної правової природи. З огляду на це вчені наголошують, що технологія є не просто сукупністю зазначених елементів, але їх системою. Відтак розбудова елементної бази технології не є хаотичною, а являє собою систему складових, поєднаних однією метою, якою є виробництво товарів та/або надання послуг,

та/або функціонування самого товару. Всі елементи системи включено в певному порядку до загального алгоритму функціонування самої технології, а також є взаємопов'язаними, виходячи з матеріально-просторового (фізичного) її компонування з двома типами системних зв'язків: функціональними (визначені загальним алгоритмом роботи системи) та матеріальними (просторове компонування складових) [2].

Отже, самостійне використання та запровадження окремих елементів системи технології до процесу виробництва не гарантує досягнення такого результату, який може бути отриманий при використанні технології як системного комплексу з усіма її елементами. Це суттєво може вплинути на якість товару або на його собівартість, чи на час виробництва товару, а також на складність процесу виробництва тощо.

Суттєвим є питання правової природи технології як об'єкта інтелектуальної власності й одночасно об'єкта інноваційного права. Інновація співвідноситься з об'єктом інтелектуальної власності насамперед як зі своїм складовим елементом. Тобто існування об'єкта інтелектуальної власності передусь появи інноваційного продукту (інновації), оскільки вона є результатом його впровадження та реалізації.

Інноваційний продукт має ознаку новизни, отже він вперше запропонований у науці або на ринку технологій. Критерій інноваційності передбачає, що технологія є інноваційною, коли вона є конкурентоздатною в порівнянні з аналогічними технологіями на ринку або вперше виробляється в цій країні й показники цієї технології є суттєво вищими. Ця думка також підтримується законодавцем, зокрема у визначенні поняття «високі технології» у Законі України «Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій». Високі технології – це технології, розроблені на основі новітніх наукових знань, які за своїм технологічним рівнем перевищують кращі вітчизняні та іноземні аналоги і конкурентоспроможні на світовому ринку наукомісткої продукції [3].

Таким чином, технологія з точки зору подвійності її правової природи, а

саме як об'єкт інтелектуального права та об'єкт інноваційного права, повинна мати ознаки інноваційності. Тобто бути результатом науково-дослідної та/або дослідно-конструкторської діяльності з наявною науковою новизною, на основі якого випускається дослідна партія чи експериментальний зразок, і така технологія є конкурентоздатною у своїй та в інших країнах.

Проблемою є навмисне уникнення патентування винаходів або інших об'єктів права інтелектуальної власності, процедура якого передбачає розкриття змісту інноваційної розробки. Економічні мотиви відмови в набутті засобів юридичного захисту можуть бути пов'язані з широкою практикою недобросовісної конкуренції з боку інших товаровиробників, а також з такою динамікою технологічної гонитви, коли дана розробка наступного дня є застарілою й відповідно не має сенсу патентувати винаходи в різних країнах світу. Відтак законодавець повинен враховувати зазначені обставини сучасних технологічних відносин.

Складність технології підтверджується також наявністю в ній такого елемента, як «ноу-хау». Існують наукові думки про тотожність цих об'єктів, але назвати їх цілком однаковими не є коректним. Тобто «ноу-хау» входить до технології як складова, зокрема, і технологія, і «ноу-хау» є науково-практичною інформацією й знаннями щодо особливостей надання послуг та виробництва товарів, але з різним об'ємом інформації. Саме «ноу-хау» є лише досвідом з використання, тобто експлуатації та конструювання, а технологія водночас передбачає процес, який починається з її створення й закінчується комерціалізацією її результатів.

З приводу розгляду технології як об'єкта інноваційного права існує точка зору, що технологія є об'єктом інноваційного права, тому що виступає інноваційним продуктом з усіма притаманними йому рисами. Спільність більшості істотних ознак технології та інноваційного продукту вказує на те, що технологія являє собою інноваційний продукт.

Тим паче, що законодавець у Законі України «Про інноваційну діяльність» визначає новостворені (застосовані) та/або вдосконалені

конкурентоздатні технології як інновації. Це підтверджує гіпотезу, що технологія є об'єктом інноваційного права, а також одночасно й об'єктом права інтелектуальної власності [4].

О. М. Давидюк пропонує власне визначення технології, враховуючи всі її особливості та специфіку її складності, як об'єкта правового регулювання. Технологія – це синтезований об'єкт права інтелектуальної власності, в основу якого покладено систему окремих базових її елементів, що за рахунок спроможності функціонально втілюватись у виробничий процес набуває якостей інноваційного продукту, особливого роду нематеріального активу, об'єкту господарського обороту й дозволяє визначити її як об'єкт господарсько-правового регулювання [1].

Процес створення технології не є одноетапним. Він починається з творчої діяльності суб'єкта права інтелектуальної власності (тобто творця) щодо створення такого об'єкта, який на наступному етапі перетворюється на технологію. Технологія є синтетичним об'єктом, тому об'єкт інтелектуальної власності або декілька таких об'єктів, створених на найпершому етапі творцем, можуть за бажанням творця стати технологією шляхом компонування цих складових в цілу технологію. При створенні об'єктів інтелектуальної власності суб'єктом вони будуть мати правову природу цієї галузі та захищатись правом інтелектуальної власності. За рішенням суб'єкта інтелектуальної власності щодо створення цих об'єктів і компонування їх як складових, що важливо – в певному порядку, вони можуть стати технологією, і вже бути об'єктом інноваційного права.

Наступним етапом є реалізація проекту технології та створення експериментального зразка. Цей етап є факультативним і запроваджується на розсуд суб'єкта, але існує велика вірогідність, що саме цей етап призведе до успішного запровадження масового чи серійного виробництва.

Після цих двох етапів створення та розвитку технології настає етап прогнозування. На основі інформації, отриманої з аналізу ринку, аналізу маркетингових досліджень та аналізу результатів, отриманих з

експериментальних зразків, проводиться прогнозування функціонування технології, тобто передбачення щодо кількості і якості продукції, яка буде вироблятися за цією технологією, а також прогнозування попиту на ринку та конкурентоспроможності цієї продукції.

Отже, створення технології є багатоетапним процесом і в результаті передбачає технологію як нерозривно пов'язану систему з логічним поєднанням усіх її складових матеріальними, енергетичними та інформаційними зв'язками. Процес створення технології починається з наукової концепції, яка запроваджується в розробку, що є інноваційним продуктом, який поєднує наукову розробку з технологічними умовами її майбутньої реалізації. Процес створення технологій – це специфічна діяльність, пов'язана з наукою, яка потребує фінансування, а також є ризиковою. Ризиковість цієї діяльності полягає в тому, що інвестування в неї не гарантує отримання бажаного результату, а також з огляду на конкуренцію на ринку обов'язковим є патентний захист основних елементів технології.

Створення технології, яка є перспективною для подальшого її втілення у бізнес, є ключовим етапом, зокрема, не менш важливим є питання інвестування в таку технологію. Сьогодні доволі часто зустрічається таке явище, як «startup». З точки зору інноваційного ланцюга стартап можна назвати початком комерціалізації інноваційної технології. Стартап зазвичай являє собою малі або щойно засновані підприємства з провідною бізнес ідеєю, яка заснована на інноваційній технології чи інновації й потребує фінансування для її реалізації та отримання прибутку.

На сьогодні поняття стартап не є визначеним законодавством, існують нормативно-правові акти, що регулюють цю діяльність, але чіткого законодавства з цього приводу не існує, тому що стартап є новим об'єктом. Також стартап є об'єктом інноваційного інвестування, в якому інвестується не винахідник чи його науково-технічна діяльність, а саме така господарська організація через отримання корпоративних прав. Як зазначає К. М. Врублевська, інноваційне інвестування є комплексним інститутом

господарського права, призначеним забезпечити порядок у відносинах обороту виключних прав щодо комерційного використання інноваційного продукту (технології) шляхом його інвестування в господарську діяльність реципієнта інвестицій з метою підвищення технологічного рівня виробничої діяльності останнього та/або конкурентоспроможності інноваційної продукції, що ним виробляється, а також відповідно у відносинах отримання та розподілу інвестиційного прибутку суб'єктами інвестування [5].

Важливим аспектом у діяльності стартапу є вибір його учасниками організаційно-правової форми, на який впливають форма власності, управління майном та ін. Теоретично стартап може бути створений в таких організаційно-правових формах: приватне підприємство та господарське товариство, але, на нашу думку, підприємство корпоративного типу має суттєві переваги.

Так, при фінансуванні інноваційної діяльності стартапу об'єктивно виникає питання щодо розподілу майнових прав на інноваційний продукт між сторонами в процесі його комерціалізації. Слід мати на увазі, роздріблення прав інтелектуальної власності щодо інноваційного продукту призводить до зниження його оборотоздатності.

Тому розумним рішенням є заснування стартапу як організації корпоративного типу, яка має правоздатність у сфері створення й використання технологій і пристосована до інноваційного інвестування. Таким чином, обіг прав на об'єкти інтелектуальної власності в системі технологічних відносин логічно й доцільно має бути заміненим на обіг корпоративних прав щодо підприємства, в основі майнового комплексу якого є інноваційна розробка або інноваційний продукт. Таким чином, незважаючи на кількість володільцев корпоративних прав, рішення приймається консолідовано – більшістю голосів, що забезпечує однозначність варіанту використання прав на технологію. Тому детальне законодавче врегулювання стартапу як спеціального суб'єкта інноваційних відносин є гострим питанням господарсько-правової політики держави як імперативно-концептуальної позиції держави у сфері інноваційного розвитку [6].

Враховуючи важливість стартапу, при його заснуванні виникає проблема юридичної ідентифікації, враховуючи простоту його створення та управління. При заснуванні стартапу постає також питання його організаційно-правової форми. У закордонній практиці зазвичай стартап засновується у формі акціонерного товариства. Враховуючи особливості законодавства нашої держави, для стартапу логічно обирати форму товариства з обмеженою відповідальністю.

Венчурний фонд фінансує стартап, отримуючи натомість корпоративні права в ньому. Для захисту корпоративних прав не буде зайвим створити реєстр стартапів з метою уникнення спорів щодо обігу корпоративних прав. Важливою також є фіксація динаміки руху створення стартапів і фіксація обігу трансакцій з корпоративними правами пов'язаними зі стартапами. Законодавством України мають бути враховані названі публічні інтереси щодо функціонування стартапів як суб'єктів господарювання. Логічно виникає питання і про стимулюючий організаційно-господарський вплив держави щодо їх діяльності.

Спеціальним суб'єктом інноваційного інвестування є також венчурний фонд, який відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування» являє собою недиверсифікований інститут спільного інвестування закритого типу, що здійснює виключно приватне розміщення цінних паперів інституту спільного інвестування серед юридичних і фізичних осіб [7]. Венчурні фонди в Україні, на відміну від західних, не орієнтовані на фінансування інноваційної та високотехнологічної галузі. На практиці ситуація венчурного бізнесу має мету фінансувати вже налагоджені галузі економіки, які не є ризиковими в порівнянні з інноваційними технологіями та гарантовано прибутковими.

У країнах із розвиненою інноваційною системою венчурні фонди мають спеціально спрямовану на інноваційну сферу правоздатність, тобто виступають спеціальним інвестиційним посередником на ринку інноваційних продуктів. Враховуючи спрямованість курсу розвитку України на науковий і науково-технологічний розвиток, неможливо заперечувати потребу в такому спеціальному суб'єкті фінансування інноваційного бізнесу, який би

супроводжував і розвив малі та середні підприємства інноваційного типу. Але, на жаль, у законодавстві чітко не врегульовані механізми реалізації функцій інноваційного розвитку. Це, на нашу думку, актуальний напрям розвитку інноваційного законодавства.

Організаційно-господарське забезпечення інноваційних процесів є одним із ключових аспектів у сфері реалізації економічної та господарсько-правової політики держави. Ефективність діяльності суб'єктів організаційно-господарських повноважень у сфері інновації залежить від системи органів, на які покладено таке завдання, та алгоритму реалізації дій, спрямованих на інноваційний розвиток держави, а відтак і організацію змісту їх господарської компетенції.

Слід зазначати, що національну інноваційну систему України можна розглядати як дворівневу, де є макрорівень, основним предметом регулювання якого виступає загальне функціонування інноваційної системи, та макрорівень, до сфери регулювання якого входять певні інноваційні відносини, що складаються між суб'єктами господарювання і є цінними для економіки.

У цьому контексті Д. О. Бабай пропонує систематизувати організаційно-господарське забезпечення інноваційних відносин на двох рівнях. На першому рівні формування та реалізація інноваційної та науково-технічної політики держави має бути покладено на новостворений єдиний орган, що буде підпорядкований Кабінету Міністрів України. На другому рівні для реалізації конкретних інноваційних проєктів передбачається створення цілої низки органів держави, метою яких є підтримка інноваційної діяльності окремих підприємств, технологічних парків, конструкторських бюро та відносин між ними [8]. Відтак уявляється, що сфера організаційно-господарського впливу держави на інноваційну сферу потребує суттєвого реформування, що створює ще один об'єкт для господарсько-правової політики держави на сучасному етапі.

Також одним із засобів та механізмів реалізації інноваційної політики держави є запровадження спеціальних правових режимів інноваційної діяльності. Закон України «Про державну допомогу суб'єктам

господарювання» не передбачає допомоги інноваційним проектам. На думку В. Вакім, мають бути запроваджені заохочувальні та обмежуючі спеціальні режими. Заохочувальний спеціальний режим передбачає допомогу суб'єктам інноваційної діяльності з боку держави, а обмежуючий – встановлює додаткові виробничі та організаційні обов'язки та заборони [9]. Слід визнати, що спеціальний правовий режим діяльності технологічних парків, передбачений чинним законодавством України, не виявив високої ефективності, а тому абсолютно необхідно на законодавчому рівні продовжувати пошуки цілої низки нових спеціальних режимів інноваційної діяльності.

Враховуючи всю специфіку суб'єктного складу інноваційних правовідносин та об'єктів, логічним кроком розвитку інноваційно-правової політики є кодифікація інноваційного законодавства. Обґрунтовуючи думку щодо надзвичайної актуальності такої кодифікації, Д. В. Задихайло стверджує, що одним з її основних завдань є сприяння формуванню постійно функціонуючої національної інноваційної системи з урахуванням усіх чинників стану національного соціально-економічного середовища [10]. Основне завдання кодифікації полягає в упорядкуванні інноваційних процесів на курс розвитку відповідно до інноваційної політики держави. Але універсальною проблемою на сьогодні є відсутність чіткої інноваційно-правової політики держави, що стала б постійною складовою державної економічної політики та джерелом нормотворчої діяльності держави в інноваційній сфері. Таким чином, основне завдання кодифікації полягає, на нашу думку, в упорядкуванні інноваційних правовідносин відповідно до завдань інноваційної політики держави. Проте слід визнати, що гострою проблемою державної економічної та правової політики є відсутність її чіткої інноваційно-правової складової, що стала б джерелом ефективної нормотворчої діяльності держави у зазначеній сфері.

Висновки:

1. Стан розвитку інноваційної діяльності у сфері господарювання в Україні є незадовільним, тим більше в умовах сучасного стану економічної глобалізації та технологічної конкуренції з боку її основних акторів –

транснаціональних корпорацій.

2. Перш за все держава має сформувати власну предметну та науково-обґрунтовану інноваційну політику з потужним правовим компонентом як постійний і системний продукт її діяльності.

3. Правова інноваційна політика держави має бути сфокусована навколо ключових дисфункцій інноваційного законодавства України. До них слід віднести: відсутність чітко структурованого кодифікованого нормативно-правового акта в інноваційній сфері; відсутність орієнтованої на інноваційний розвиток економіки інноваційно-правової політики; прогалини в законодавчому регулюванні відносин, які складаються між специфічними суб'єктами інноваційної діяльності, до яких необхідно віднести стартап, венчурні фонди, компанії з управління інноваційними активами; ефективних механізмів стимулюючого організаційно-господарського впливу держави на інноваційні відносин, тощо.

4. Як уявляється, вирішення зазначених завдань розвитку інноваційного права і законодавства може відбуватись у формі систематизаційно-кодифікаційних нормотворчих зусиль держави та вчених-господарників.

5. В Україні наразі відсутня ефективна модель організаційно-господарського супроводження інноваційних відносин, зокрема в масштабі як НІС, так і предметної інноваційної діяльності визначених суб'єктів інноваційного господарювання. Доцільним видається створення дворівневої системи організаційно-господарського забезпечення інноваційних відносин.

Список літератури

1. Федулова Л. І. Глобальний технологічний розвиток: ключові тренди та виклики для України. *Економічна теорія та право*. 2018. № 2 (33). С. 51–66.
2. Давидюк О. М. Технологія як об'єкт господарсько-правового регулювання : монографія. Харків : ФІНН. 2010. 176 с.
3. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 р. №143-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 45. Ст. 434.
4. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266.
5. Врублевська К. М. Правові форми інноваційного інвестування: конституційно-правові засади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
6. Задихайло Д. В. Правові засади формування та реалізації економічної політики держави : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2013. 31 с.

7. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 29. Ст. 337.
8. Бабай Д. О. Формування системи організаційно-господарського забезпечення інноваційних відносин в Україні. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 142. С. 127–135.
9. Вакім В. Е. Правові форми спеціального режиму інноваційної діяльності. *Теорія і практика правознавства*. 2017. Вип. 2 (12). URL: file:///C:/Users/Nike/Downloads/tipp_2017_2_10.pdf.
10. Задихайло Д. В. Кодифікація інноваційного законодавства: окремі концептуально правові підходи. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4 (63). С. 177–185.

References

1. Fedulova, L.I. (2018). Hlobalnyi tekhnolohichniy rozvytok: kliuchovi trendy ta vyklyky dlia Ukrainy. *Ekonomichna teoriia ta pravo*, 2 (33), 51–66 [in Ukrainian].
2. Davydiuk, O.M. (2010). Tekhnolohiia yak ob'iekt hospodarsko-pravovoho rehuliuвання. Kharkiv: FINN [in Ukrainian].
3. Pro derzhavne rehuliuвання diialnosti u sferi transferu tekhnolohii: Zakon Ukrainy vid 14.09.2006 r. №143-V. (2006). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 45, art. 434.
4. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 r. № 40-IV. (2002). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 36, art. 266.
5. Vrublevska, K.M. (2017). Pravovi formy innovatsiinoho investuvannya. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
6. Zadikhajlo, D.V. (2013). Pravovi zasady formuvannya ta realizaciyi ekonomichnoyi politiki derzhavi. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
7. Pro instytuty spilnoho investuvannya: Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 r. № 5080-VI. (2013). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 29, art. 337.
8. Babai, D.O. (2018). Formuvannya systemy orhanizatsiino-hospodarskoho zabezpechennia innovatsiinykh vidnosyn v Ukraini. *Problemy zakonnosti – Problems of Legality*, issue 142, 127–135 [in Ukrainian].
9. Vakim, V.E. (2017). Pravovi formy spetsialnoho rezhymu innovatsiinoi diialnosti. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*, issue 2. URL: file:///C:/Users/Nike/Downloads/tipp_2017_2_10.pdf [in Ukrainian].
10. Zadykhailo, D.V. (2010). Kodyfikatsiia innovatsiinoho zakonodavstva: okremi kontseptualno pravovi pidkhody. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 4 (63), 177–185 [in Ukrainian].

Гольєва Н. К., аспірантка кафедри господарського права, Національний юридический університет імені Ярослава Мудрого, Україна, г. Харків.
e-mail: nadya96g@gmail.com ; ORCID 0000-0003-3929-5814

Правовые проблемы реализации общественных отношений по созданию и использованию передовых технологий

Рассмотрены проблемы преодоления низкой эффективности инновационного законодательства Украины с целью приведения его в соответствие с требованиями современного этапа технологического развития. При этом его первоочередными задачами является создание полноценной правовой объектности для технологии как инновационного продукта, а также существенное углубление законодательной детализации регулирования отношений с участием таких специальных субъектов объектов, как стартап и венчурный фонд. Для активизации хозяйственно-правовой политики государства предложено реформировать всю систему организационно-хозяйственного обеспечения инновационных отношений, функционирования национальной инновационной системы, в частности механизмов применения специальных правовых режимов инновационной деятельности, а также кодифицировать нормативно-правовое регулирование инновационной деятельности

как отдельное средство повышения качества и эффективности инновационного законодательства Украины.

Ключевые слова: инновационная деятельность; инновационное законодательство; кодификация инновационного законодательства; инновационные отношения; технологии; создание технологий.

Holieva N. K., PhD Student of the Economic Law Department, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.

e-mail: nadya96g@gmail.com ; ORCID 0000-0003-3929-5814

Legal problems of realization of public relations on creation and use of advanced technologies

The article is devoted to the problem of overcoming the low efficiency of the innovation legislation of Ukraine in order to bring it in line with the requirements of the modern stage of technological development.

The author believes that the priority issues of development of innovation legislation of Ukraine are the creation of full legal objectivity for technology and / or for an innovative product, as well as a significant deepening of legislative detail of regulation of relations with special entities such as startups and venture funds. A separate problem that requires intensification of economic and legal policy of the state, according to the author, is the need to reform the entire system of organizational and economic support of innovation relations, the functioning of the national innovation system, and in particular mechanisms for applying special legal regimes of innovation.

The author supports the idea of the need to codify the legal regulation of innovation, as a separate measure to improve the quality and effectiveness of innovation legislation in Ukraine. Technology has long been a “focal point of knowledge”, the embodiment of a scientific driving force aimed at improving society and the economy. The technological progressiveness of a country determines its position in the world and its economic competitiveness, as well as the structure and dynamics of development of the national economy. By far the most productive and effective force in society is the science that develops technology, and determines the scientific and technological development that is the relationship between the development of technology and science. Evolutionary changes in technological methods of production are conditioned by scientific and technological development, which in turn leads to changes in the economic system. have a positive impact on the economic and social environment. Given the growing population and social needs of technology, it is an object of close attention, as they depend on the development of society and the improvement of its living conditions.

Today, in the context of the implementation of the principle of continuous self-development of society, modern social and economic systems exist in a combination of production and technological aspects, which forces scientists to actively develop and implement technologies. Society is shifting to the need for more rapid development driven by population growth and social needs.

Economists say that today, among the main aspects of both globalization and globalization processes, it is rightly called technological and therefore it is impossible to resolve socio-economic contradictions based on technological demand for production, focused on raw material resources and aggressive actions against the environment. Neo-industrialization, digitalisation, the emergence of new technologies and mobile automated high-tech industries - all these are leading to significant changes that are affecting the developing economies of developed countries and are challenging for developing countries

Keywords: innovation activity; innovative legislation; codification of innovation legislation; innovative relationships; technologies; creation of technologies.

Надійшла до редакції 11.06.2020 р.